

Motion

1976/77: 769

av herr Andersson i Edsbro och fröken Pehrsson om undervisning i teckenspråket

Sveriges Dövas riksförbund benämner personer med så nedsatt hörsel att de inte har utbyte av hörapparater för döva, medan övriga benämnes hörselskadade. Enligt låginkomstutredningens undersökning uppgår antalet hörselskadade i Sverige till ca 650 000 personer.

Av dessa bär ca 150 000 hörapparat, 8 000-10 000 är helt döva och kräver speciell undervisning och utbildning. Enligt Sveriges Dövas riksförbund tillkommer mellan 50 och 70 döva barn och ca 140 hörselskadade barn per år. Det antal vuxna som beräknas bli döva uppgår till ca 100 per år.

Den genom socialstyrelsen bedrivna försöksverksamheten med tolkar åt döva har upplåtats positivt, men den har varit av för liten omfattning för att kunna motsvara de dövas berättigade önskemål om service från samhällets sida. Eftersom det finns endast ca 50 domstolstolkar och ca 45 vardagstolkar kan det inte på långa vägar täcka de behov som finns. Det är därför angeläget att en ytterligare satsning sker på detta område.

Det måste också vara angeläget att samhället medverkar till att göra teckenspråket mera känt och tillgängligt. I första hand bör alla som arbetar på allmänna inrättningar få grundkunskaper i teckenspråket.

Teckenspråket är ett synligt och därmed säkert kommunikationsmedel för döva. Att enbart lita till munavläsning gör kommunikationen osäker. Bristen på ett säkert kommunikationsmedel kan av den döva få betalas med förlust i andlig utveckling.

Det är obestridligt att teckenspråket ger de hörselskadade barnen större språkförståelse och därmed större möjligheter att uppleva gemenskap med andra människor. De erhåller bättre möjligheter att göra sig förstådda av sina föräldrar och övriga nära anhöriga. Dessa eftersträvar nämligen att lära sig teckenspråket om de hörselskadade barnen får lära sig det. Därmed ökar barnens möjligheter att få uppleva den gemenskap, värme och känslokontakt som är av utomordentligt stort värde för deras personliga utveckling och för deras anpassning till samhällets olika krav.

Det är omvittnat av de döva själva att de inte på samma sätt som andra medborgare kunnat komma i åtnjutande av den utveckling som skett på många olika områden i samhället. Ringa möjligheter till kommunikation skapar få möjligheter till kontakt med andra människor och olika aktiviteter. Det kan gälla information i allmänhet. Det kan gälla vanlig enkel medmänsklig kontakt.

För den döve är det av stort värde att i sitt arbete och på fritiden få kontakt med andra människor. Vi anser att det är av vikt att så många

människor som möjligt kan teckenspråket för att de döva över huvud taget skall komma i kontakt med yttervärlden.

Men i dag kan en döv ej uppsöka en allmän inrättning såsom försäkringskassa, arbetsförmedling, kommunalkontor, bank, postkontor eller sjukhus utan att vara åtföljd av tolk.

Varför inte utöka försöksverksamheten till att omfatta även dem som arbetar på allmän inrättning för att hjälpa de döva.

Barn har lätt att lära, varför vi anser att det skulle vara viktigt för den framtida utvecklingen för de döva att bryta deras isolering genom att införa teckenspråket i mellanstadiet för *alla* elever. Teckenspråket är mycket lätt att lära efter den nya teckenordboken, varför vi anser att lärare och elever på ett demokratiskt sätt i samband med annan undervisning kan lära sig det, exempelvis på svensktimmarna en gång i veckan, tillsammans med svenskundervisningen. Man kan också tänka sig att de elever som på Fritt valt vill lära sig teckenspråket får möjlighet att göra det.

Med hänvisning till det anförda hemställes

att riksdagen

1. hos regeringen begär åtgärder i syfte att delge anställda på allmänna inrättningar grundkunskaper i teckenspråket,
2. hos regeringen begär att försöksverksamhet kommer till stånd, så att underlag vinnes för senare införande av undervisning i teckenspråket för alla elever på mellanstadiet i syfte att häva isoleringen för de döva.

Stockholm den 20 januari 1977

ELIS ANDERSSON (c)

MAJ PEHRSSON (c)

i Edsbro